

عنوان مقاله:

بررسی چندمعنایی پیشوند /-hæm/ «هم-» در زبان فارسی براساس رویکرد معنی شناسی شناختی

محل انتشار:

پژوهش های زبان شناسی، دوره 14، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

مریم عظیمی - دانشجوی دکتری، گروه آموزش زبا انگلیسی و زبان شناسی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران

مسعود دهقان - دانشیار، گروه زبان و ادبیات انگلیسی و زبان شناسی، دانشکده زبان و ادبیات، دانشگاه کردستان، کردستان، ایران

اکرم کرانی - استادیار، گروه آموزش زبان انگلیسی و زبان شناسی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران

خلاصه مقاله:

از جمله مسائلی که در چارچوب معنی شناسی شناختی به آن پرداخته می شود، مسئله چندمعنایی است. یکی از مفاهیم بنیادی در مسئله چندمعنایی مقوله های شعاعی است. در معنی شناسی شناختی، یک واژه چندمعنا یک مقوله را تشکیل می دهد و معانی مختلف آن واژه عضوهای آن مقوله را به خود اختصاص می دهند. از این منظر، پیشوندها نیز دارای معانی متعددی هستند که می توانند آن ها را به پایه های خود بیافزایند. در این راستا، در پژوهش حاضر چندمعنایی پیشوند /-hæm/ با تکیه بر رویکرد معنی شناسی شناختی مورد بررسی قرار گرفت. ماهیت روش شناختی این پژوهش کیفی، توصیفی-تحلیلی بوده و داده ها به روش کتابخانه ای از منابع فارسی زبان لغت نامه دهخدا (۱۳۷۳)، فرهنگ معین (۱۳۸۱) و فرهنگ عمید (۱۳۸۹) استخراج شده اند. یافته ها نشان داد که پیشوند غیرفعلی /-hæm/ یک پیشوند چندمعنایی با طیفی از کارکردهای واژگانی است. این پیشوند در برخی موارد معنای واژگانی ریشه کلمه را تغییر می دهد و در نتیجه یک عنصر واژگانی متمایز ایجاد می کند. همچنین، نتایج نشان داد که پیشوند /-hæm/ از پنج معنای متمایز برخوردار است که براساس معیارهای تعیین معنای سرنمون مشخص شد معنای «اشتراک» معنای مرکزی یا سرنمون پیشوند /-hæm/ است و چهار خوشه معنایی متمایز دیگر نیز حول این معنای مرکزی شکل گرفته اند. بنابراین، پیشوند /-hæm/ همانند مقولات واژگانی، مقوله ای را شکل داده است که همه معانی خود را حول یک معنای مرکزی گرد آورده است.

کلمات کلیدی:

معنی شناسی شناختی، چندمعنایی، مقوله شعاعی، پیشوند، زبان فارسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1686722>

